Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 108. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 11-го ЧЕРВНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JUNE, 11, 1982 No. 108. VOL. LXXXIX.

Л. Савойку відзначено почесним докторатом

Ню Рошел, Н.Й. (В.Д.). — Лідія Савойка, відома широко зі своєї довголітньої праці в Американській Католицькій Імміграційній Службі в Ню Йорку, була нагороджена почесним докторатом права в Ню Рошел коледжі, під час 75-річних градуацій цієї навчальної інституції, що відбулися в неділю, 30-го травня ц.р.

Серед 1,000 звичайних градуантів коледжу було чотири визначних і заслужених кандидатів, яким надано почесні звання докторів точних наук, гуманістики і права.

Крім Л.Савойки почесні докторати дістали Лена Ф. Едвардс за її успіхи в ділянці гінекології; А. Бартлет Джіяматті, президент Єйльського університету в Ню Гейвен, за його досягнення на полі вищої освіти, і Томас Тааффі з коледжу Ню Рошел за його великий вклад у філософію вищої освіти.

Програму градуації відкрив Стівен Дж. Свіні, старший віцепрезидент коледжу для академічних справ; о. Вернон А. Шеннон, місцевий католицький парох і муж довір'я коледжу відмовив вступну молитву.

Сестра Дороті Анн Келі, О.С.У., президент коледжу, виголосила вступну промову, в якій з'ясувала ролю і значення університетської освіти. Проф. А.Б. Джіяматті був головним промовцем.

В програмі градуації кожному з чотирьох почесних докторів уділено одну сторінку, де подано про академічні і особисті досягнення почесних докторів.

Лідія Савойка

Про Лідію Савойку сказано, що вона народилася в Дрогобичі, Україна, і що під час Другої світової війни вона і її старша сестра Віра втратили матір і батька.

(Закінчення на стор. 3)

СЕМІНАР СУА У КАПІТОЛІ

Вашінгтон. — У середу, 16-го червня ц.р., від год. 11:30 до 2-ої по полудні тут у Будівлі ім. Рейбирна, кімната В 369 відбудеться семінар полуденок, що його влаштовує Союз Українок Америки під гаслом: „Етнічна дорадча рада — інтегральна частина процесу винесення рішень". Головним промовцем на полуденку буде конгресмен Дан Риттер. У справі додаткових інформацій можна телефонувати на числа телефонів двох референток зв'язку: Марти Федорів - (215) 437-6982 і Ірени Куровицької - (212) 477-0039.

Павла Кампова засудили на 13 років

Гельсінкі (УІС „Смолоскип"). — З України наспіла вістка, що одним із останніх актів беззаконня В. Федорчука, шефа КГБ в Україні, був суд над українським правозахисником Павлом Камповим з Ужгороду.

Згідно з одержаною вісткою обласний суд у Львові засудив П. Кампова на 10 років ув'язнення і 3 роки заслання за кримінальним кодексом.

П. Кампов народився 21-го вересня 1929 року. Перед першим арештом в 1970 році він був викладачем вищої математики в Ужгородському університеті; був засуджений на 6 років ув'язнення і 5 років заслання. У часі ув'язнення П. Кампов був визнаний інвалідом другої групи і тому передчасно звільнений зі заслання у 1978 році та повернувся до Ужгороду.

В Ужгороді він був визнаний інвалідом першої групи, втративши майже цілковито зір. У П.Кампова часто відбувалися обшуки у справі О. Мешко, Л. Лук'яненка, І. Кандиби та інших. Він був заарештований 13-го липня 1981 року. В часі ув'язнення його незаконно зняли з категорії інвалідности і судили за те, що він одержував пенсію. Тепер П.Кампов перебуває у Львівському концентраційному таборі.

Пацифісти — маріонетки Москви, каже В. Буковський

Токіо, Японія. — Владімір Буковський, відомий дисидент, колишній в'язень совєтських тюрем і концтаборів, мав довшу розмову з кореспондентом японської газети „Секаі Ніппо" на тему руху пацифістів у світі і їхньої активности, зокрема в країнах Західньої Европи і частинно в ЗСА.

В. Буковський, який мав нагоду на протязі кількох років перебування на Заході приглянутись до діяльности цього руху і познайомлений з тактикою лідерів совєтської імперії заявив в інтерв'ю з японським кореспондентом, що на підставі його спостережень і студій совєтських документів можна сміливо твердити, що так званий рух прихильників миру був запляновний у Москві у місяцях серпні-вересні 1979 року, напередодні агресії 100-тисячної совєтської армії на Афганістан. Совєтські стратеги здогадувались, що інвазія невтральної країни совєтськими збройними силами, викличе у вільному світі різні роди спротиву і частинну політичну ізоляцію Совєтського Союзу та може стати причиною пробудження західнього світу, що у свою чергу приведе до посиленого дозброєння ЗСА і їхніх альянтів з НАТО.

У таких умовинах, — сказав В. Буковський, — Москві потрібно було шукати за новою тактикою, новою „зброєю" і вона її знайшла, створивши рух пацифістів „за мир і за роззброєння". При тому совєтські лідери мали на увазі три основні цілі: зупинити політичну ізоляцію СССР, затримати бодай на рік-два дозброєння Заходу і заставити вільні країни світу вести „мирні" переговори з СССР тоді, коли Захід зовсім таких переговорів не потребував.

Діяльність Москви широко сперта на західню пресу й інші засоби масової інформації, — твердить Буковський, яка просякла ліво-ліберальним духом. Численні журналісти, не будучи членами комуністичних партій, дуже часто проти своєї волі ллють воду на совєтський млин, приймаючи усі совєтські заяви за „чисту монету". „Вони прямо не знають з ким вони мають до діла", — каже Буковський. Вони друкують у своїх газетах совєтські фальшиві і тенденційні заяви, доставлені їм різними каналами до редакційних бюр. А тому, що у вільному світі опінія формується виключно керівниками масової інформації, без втручання держави, уряди не мають прямо можливости запобігати совєтській дезинформації.

Треба, очевидно приглянутись також ближче на склад керівництва пацифістичним рухом. Це, або священики, пастори, проповідники, або комуністи. Москва дуже зручно використовує деяких релігійних активістів для своїх цілей. Одночасно на Заході ведеться систематичний процес проникання марксистів в університети й коледжі і в різні прошарки інтелігенції, де „лівизна" не слабне, не зважаючи на змінні події в світі.

Миллисент Фенвик перемогла в передвиборах до Сенату

Трентон, Н.Дж. — Конгресменка Миллисент Фенвик з Бернардсвіллю, Н. Дж., республіканка, здобула номінацію своєї партії на сенатське становище, яке звільнив у Сенаті засуджений за „Абскам" сенатор Гаррісон А. Вілліямс, мол., у виборчій боротьбі з іншим — консервативним кандидатом Джефрі Беллом з Леонії, Н.Дж. З підрахованих 4,617 виборчих дистриктів з усіх дистриктів, які є в стейті 5,678, М. Фенвик дістала 139,276 голосів, а Дж. Белл — 125,695, що становить приблизно 53 від сотки для Фенвик і 47 відсотків для Белла.

Деякі аналітики бажають вбачати в цих вислідах „критику реґономіки", бо Дж. Белл був до певної міри відповідальний за її постання, але сам Дж. Белл і інші знавці кажуть, що це локальна популярність М.Фенвик — „матріярха", 72-річної законодавки, яка ніколи не програла виборів, були причиною її перемоги, а Джефрі Белл, 37-річний дорадник і помічник у виборах президента Рональда Реґена, пострадав цей раз від того, що його відвідачі не ідентифікують відразу з іменем, як це є у випадку М.Фенвик. Ця популярна конгресменка відома із своїх виступів в обороні людських прав, в тому — за права українців, які її затримували.

Миллисент Фенвик

Серед демократів було дев'ять претендентів на номінацію і виграв передвибори мультимільйонер Френк Р. Лаутенберґ з Монтклейр, Н.Дж., який старався про вибір на публічне становище перший раз, бо досі успішно керував власною компютерською фірмою. Серед цих дев'яти кандидатів лише ще два мали деякі вигляди на перемогу, це були Ендрю Меґвайр і Джозеф А. ЛеФанте, обидва колишні конгресмени. Їм не пощастило через брак фондів, бо програ демократичного кандидата на губернатора минулого року, коли Джеймс Дж. Флоріо програв республіканцеві Томасові Г. Кейнові, утруднила збирання фондів на передвиборну кампанію для демократів.

Звітують про поступ у виданні катехитичних матеріялів

Слоатсбург, Н.Й. — Члени Українського Католицького Осередку Релігійного Навчання (УКОРН) відбули свої наради тут у приміщеннях Реколекційного дому Сестер Служебниць. Збори відбулися під час засідань Східньо-Католицької Конференції епархіяльних директорів релігійного навчання, 24-27-го травня ц.р.

Двома головними точками нарад були справи видання четвертого підручника катехитичної серії „З нами Бог" в українській мові та відзначення „Катехитичної неділі" в усіх парафіях Північно-американського континенту.

Присутніми на нарадах були предсідники УКОРН, о. шамб. Я. Данильчук (Філядельфія); о. А. Чировський, директор видань і редактор україномовної серії „З нами Бог" (Чикаго); Сестри Анізія, Кляра та Доротея, Сестри Служебниці із Бюра релігійного навчання Стемфордської Епархії; Сестри Єронима і Антонія Анна, Сестри Василіянки; Сестра Єлена, Сестра Служебниця, спостерігач з Бюра релігійного навчання Філядельфійської Архиепархії, та Сестра Вірджінія, Сестра Служебниця із Саскатунського Бюра релігійного навчання.

Отець А. Чировський звітував про дальший поступ у справі видання наступного підручника серії „З нами Бог". Четверту книгу „Обіцянка" переклав на українську мову та пристосував о. Михайло Кузьма (Чикаго).

Тепер відбуватиметься редагування підручника катехитами, учителями та знавцями мови в різних осередках ЗСА і Канади. В кожному випадку братиметься до уваги не тільки правильність мови, але й рівень знання української мови серед дітей даного віку. Пізніше редакційна комісія збере разом ці поправки та приготовить текст до друку. На цілий процес редакції та друку передбачено рік часу.

Друга важлива справа, яку було порушено на засіданні, — це відмічення „Катехитичної неділі". Щороку в третю неділю вересня, при початку шкільного року, по всіх парафіях Північно-американського континенту відзначатиметься цей день, присвячений катехизації. УКОРН одержить від СКЕДРН матеріяли: проповідь, додаткові прохання на суґубій ектенії, оголошення до парафіяльних бюлетенів, переклади і пристосує матеріяли до потреб вірних, додасть окрему українську проповідь та вишле ці матеріяли усім епархіяльним бюрам релігійного навчання для розповсюдження їх по всіх парафіях. Також виготовляються посвідки для вручення катехитам і катехиткам українською мовою. Англійські посвідки видала СКЕДРН. Наступні збори повного членства УКОРН запляновані на травень 1983 року.

Появилася книжка про українців-католиків у ЗСА

Вашінгтон, Д.К. — Цього року в серпні, тут з Видавництва Університетської Преси в Америці, опубліковано 170-сторінкову книжку в англійській мові авторства професора університету Віллянова, Богдана П. Процка — п.з. „Українські католики в Америці. Історія".

У цій книжці проф. Б. Процко, користуючись відповідними джерельними матеріялами, подає історію піонерської праці українців-католиків в Америці в суспільно-релігійному перекрої. Книжка може служити допоміжним підручником у навчанні на курсах релігії, соціології і культури, як також на курсах вивчення імміграції, етнічних груп тощо. Свою працю автор присвятив пам'яті піонерів та своїм дітям для їхнього духового та інтелектуального збагачення.

Книжку цю — в ціні 9 долярів 50 центів — можна набути, написавши на адресу: University Press of America, 4720 Boston Way, Lanham, Md. 20706.

Президент Реґен заповів хрестоносний похід демократії

Лондон, Англія. — Президент Реґен на офіційних відвідинах у Великобританії, тут, виступив перед обома палатами парляменту, у вівторок, 8-го червня, які в кількості 500 парляментаристів зібралися на неофіційну спільну сесію в Королівській галерії Вестмінстерського палацу, щоб послухати Президента ЗСА.

Р.Реґен у 40-хвилинній промові з'ясував напрямні закордонної політики Америки в Европі і в світі взагалі, заповідаючи хрестоносний похід демократії в світі. З самого початку промова Президента набрала виразно протисовєтського і протикомуністичного тону, з чого не були задоволені лейбористи. Зрештою, з усіх 225 членів парляменту з опозиційної Лейбор партії тільки 30 осіб прибули послухати американського президента, хоч досі ніхто з американських президентів не промовляв до обох палат разом.

Р.Реґен дав тут також влучну характеристику економіки Совєтського Союзу, особливо агрикультурної, яка зазнала повного краху, і весь СССР стоїть на порозі голоду, — казав Президент, — якщо б не малі присадибні господарства колгоспників, які сяк-так умудряються убого прохарчувати населення країни, бо колективізація довела там сільське господарство до руїни.

Президент Реґен у своєму слові відважно змалював майбутню картину світу, в якому „не буде марксизму-ленінізму", бо з них має лишитися „лише купа попелу" після того, як вільний світ поведе „мирну боротьбу за ідеологічну перевагу" волі над рабством.

Крім подібних уваг, що багатьом лівим нагадали „часи холодної війни" з президентства Двайта Айзенгавера і його державного секретаря Джана Фостера Даллеса, теперішній Президент говорив про Фальклендські острови, підкресливши, що не за каменисті горби тих островів веде Великобританія тепер війну, а за принцип, що в світі не можна вирішувати справ протизаконним шляхом. Тому, на думку Президента, війна англійців там є справедливою. Ці зауваги викликали схвальні оплески прем'єр-міністра Марґарет Тачер, яка започаткувала аплявз для промовця, бо в цих словах Реґена була беззастережна підтримка від Уряду ЗСА для Великобританії в її війні з Арґентиною.

Ціла промова Президента охоплювала підтеми: небезпека, що нависла над світом від СССР; потреба боротьби з тоталітаризмом; похід за поширення демократії в умах людей і в державах, навіть за залізною заслоною; небезпека глобальної війни і шляхи, як її запобігти; співпраця із союзниками та надія на успіх, і після того — мир.

Все те, що сказав Р. Реґен, дало підставу пристосувати до цієї промови Президента слушну фразу: „Це діло переживе наше власне покоління і житиме далі", і ця промова коментуватиметься на сторінках всіх періодиків у всьому світі, про що вже можна судити таки того ж дня з „гіркої денунціяції", виданої відразу по промові Реґена Лейбор партією. Провід лейбористів засудив Реґенове протисовєтське і протикомуністичне наставлення, негативне ставлення до мирових рухів Латинської Америки і Південної Африки.

Наступного дня, виступаючи перед західньонімецьким парляментом, президент Реґен знов наголошував конечність боротьби демократії проти комунізму, заявляючи, що тоталітарні режими наголошують мілітаризм, щоб зберегти свої режими перед упадком. Він запропонував редукцію військ в Східній і Західній Европі до 700,000 вояків в кожному бльоці, висловив зрозуміння для протестуючих проти нуклеарного зброєння осіб і запевнив союзників ЗСА, що Америка завжди оборонятиме інтереси Західньої Европи.

Війна на Близькому Сході поширюється

Ізраїльські війська зударились із сирійцями

Бейрут, Ливан. — Військова операція проти Палестинської Визвольної Організації в Ливані, завданням якої було, згідно з ізраїльськими інформаціями, відтиснути так звану „армію" Ясіра Арафата і його парамілітарні частини з південної частини Ливану, поширилася на Сирію і, як кажуть політичні і військові спостерігачі, розгорілася у справжню невиповіджену війну з вжиттям танків, модерного летунства, ракет, катюш, артилерії тощо.

Ізраїльські джерела повідомили в середу, 9-го червня, що їхнє летунство збило 22 сирійські літаки совєтського виробу, переважно МІҐ-21 і МІҐ-23, знищило бомбардуванням з повітря і наземними стрільчими сирійські ракетні гнізда із совєтськими ракетами типу САМ-6, склади амуніції та інші військові об'єкти. По дорозі у східню частину Ливану ізраїльтяни нищили усі укріплення ПВО і їхні квартири.

Сирія натомість твердить, що після великої, мабуть найбільшої після Другої світової війни летунської битви в долині Бекаа, ізраїльтяни втратили 19 літаків типу Ф-16 і зазнали великих втрат в людях і матеріялі. Сирія призналась до втрати 16-ох літаків. На місце знищених ракет, Сирія перекинула до Ливану нові ракетні частини і катюші та біля 30,000 військовиків.

Вміжчасі ізраїльські армійські, а головно танкові частини, підійшли майже під самі мури столиці Ливану Бейруту і розкинули в місті летючки, звернені до цивільного населення, у яких говориться про захоплення міста в скорому часі. Інші панцерні частини Ізраїля врізались клином у східню частину Ливану, щоб таким чином забезпечити від сходу ті частини війська, які займатимуть Бейрут. Сирія також твердить, що ізраїльське летунство змомбило передмістя столиці Дамаск, але уряд Ізраїля категорично заперечив ці твердження. Крім того прем'єр-міністер Менахем Беґін заявив кореспондентам, що Ізраїль не бажає собі війни із Сирією і тому він формально звернувся до уряду Сирії, щоб він наказав своїй армії припинити напади на ізраїльське військо і не встрявав у війну між Ізраїлем і ПВО.

Висланник американського Уряду Філіп Ґабіб, закінчивши переговори з прем'єром М.Беґіном, полетів на такі ж переговори із сирійськими чинниками до Дамаску з виразними інструкціями Державного департаменту довести до замирення між Сирією і Ізраїлем.

У Бонні, Західня Німеччина, де тепер нарадужвались представники держав НАТО з участю президента Рональда Реґена й американської делегації, більшість европейських держав засудили військові операції Ізраїля у Ливані і вимагають негайного відкликання військ з тієї країни. Адміністрація президента Р.Реґена звернулася до обидвох палат Конгресу, щоб вони схвалили 25 мільйонів долярів на допомогу потерпілим у війні в Ливані, а сам Президент поновно розозвляв телефоном з прем'єром Беґіном і домагався закінчення військових акцій.

Вміжчасі стало відомо, що Ірак запропонував Іранові умови миру і закінчення війни, щоб він міг перекинути більші військові частини на допомогу Сирії у війні з Ізраїлем, хоч, як відомо, Сирія далеко перевищує чисельністю ізраїльське військо. Ізраїль має під зброєю 169,000 вояків і 400, 000 резервістів, яких вона може покликати до військової служби на протязі 48 годин. Сирія натомість має 247,500 вояків і 130,000 резервістів.

У світі

ТРИ ТЕРОРИСТИ, ЧЛЕНИ ІТАЛІЙСЬКИХ ТАК званих Червоних бригад, застрелили з машинового кріса двох поліцаїв на вулицях Риму. Злочин був доконаний терористами у недалекій віддалі від того місця де був замордований колишній прем'єр-міністер Альдо Моро. Поліційні скріплені відділи оточили цілий квартал міста, але досі їм не вдалося відшукати злочинців.

ГОЛОВА РАДИ МІНІСТРІВ СССР НІКОЛАЙ Тіхонов, виступаючи в Будапешті на річній конференції совєтського економічного бльоку (Комекону), сильно критикував З'єднані Стейти Америки і особисто президента Рональда Реґена за намагання стримати кредити для Совєтського Союзу і Польщі у відплату за проголошення воєнного стану в Польській Народній Республіці. Тіхонов підкреслив, що Р.Реґен і люди з його уряду стараються використовувати економію, як зброю тиску на країни „соціялістичної співдружности", щоб тим самим за допомогою тієї зброї добиватись політичних концесій. Політичні спостерігачі думають, що атаки Н. Тіхонова якимось чином повязані з економічною конференцією у Версалі, Франція, і виступами там президента Реґена й інших американських речників.

ЛЬОКАЛЬНІ ВИБОРИ В РИМІ ВИКАЗАЛИ, ЩО Комуністична партія Італії, одна з найбільших на Заході, тратить популярність і підтриму в народі. Натомість більші успіхи у виборах здобула Соціялістична партія, збільшивши відсоток відданих на неї голосів з 7,6 на 13,9 відсотків. Успіхи соціялістів допоможуть лідерові тієї партії Бетінно Краксі домагатися більшого впливу у центральному уряді, а може навіть прем'єрства у черговій коаліції.

НАСЕЛЕННЯ ІЗРАЇЛЯ ЗМЕНШУЄТЬСЯ, ЗАЯВЛЯЄ статистичне управління в Єрусалимі. В 1981 році, наприклад, з Ізраїля виемігрувало 26,000 осіб, а прибуло тільки 15,000 емігрантів з різних країн світу, переважно з Совєтського Союзу і країн комуністичного бльоку. Населення Ізраїля становить тепер біля чотири мільйони, в тому числі пів мільйона арабів.

ТЯЖКА ЕКОНОМІЧНА СИТУАЦІЯ В ПОЛЬЩІ була причиною збільшення безробіття в тій країні. Офіційна преса інформує, що в цьому році біля 400,000 робітників втратили роботу, а 300,000 мусіли змінити тимчасово своє зайняття проти своєї волі. Тільки одно транспортове управління звільнило до половини цього року біля 60,000 робітників. Один із польських політиків, Єжи Ґвяздовскі, заявив у розмові з кореспондентами, що біля 10 відсотків підприємств мусіли зупинити свою продукцію з браку сирівців. Також державна повітряна сітка ЛЬОТ звільнила з роботи половину своїх службовців і велику частину свого технічного персоналу.

В Америці

В НЮ ЙОРКУ, В МІСТІ І В СТЕЙТІ, ЛІБЕРАЛЬНА партія 5-го червня гостро осудила політику кандидата на губернатора, теперішнього посадника міста Едварда Кача за його „республіканський ухил", хоч він сам демократ, і дала повну підтримку кандидатурі теперішнього заступника губернатора Ню Йорку Маріо М. Куомо. Нюйоркські лібералі підтримують також сенатора Деніела Патрика Мойнигена, який також старається дістати номінацію Демократичної партії на вибори цього року в листопаді. Ця підтримка для обох важлива тим, що незалежно від висліду передвиборів і офіційних номінатів Демократичної партії, цим обом державним і політичним діячам вже буде запевнене місце на виборчих бальотах принаймні одної Ліберальної партії, якщо б вони не пройшли на інших виборчих списках. Стейтовий комітет цієї партії має офіційно проголосити Куомо і Мойнигена своїми кандидатами на засіданні вже 19-го червня.

БЕЗЗАСТЕРЕЖНА ПІДТРИМКА АМЕРИКИ ДЛЯ Ізраїля не є така монолітна, як здається. Навіть такий визначний демократ, як Джордж В. Болл, який керує Інтернаціональною банковою фірмою брати Леґман Кюн Лєб і що був заступником державного секретаря в часи президентів Кеннеді і Джансона в роках 1961-66, уважає, що Америці треба турбуватися не тільки трьома мільйонами ізраїльтян, але не занедбувати 100-мільйонового мусулманського населення багатьох арабських країн, що засеклюють той невралгічний і критично потрібний Америці обшир Близького Сходу, чого досі виразно ЗСА не робили. „З'єднані Стейти Америки не можуть концентруватися на бажаннях виключно 3-ох мільйонів ізраїльтян в ущерб миролюбним зв'язкам з понад 100 мільйонами арабів.

БІЛЬШІСТЬ АМЕРИКАНЦІВ Є ЧЕСНИМИ людьми, але велике число громадян Америки, бо аж двоє з п'яти, які подавали заяву на прийняття їх на працю, на питання, чи вони чесні, в опитуваннях, переведених нещодавно одним бюром опитування, відповіли, що вони „трішки нечесні", або „вряди-годи нечесні". „Що ж додеться робити, коли 'нечесність' стане прийнятою річчю?" — питають стурбовані аналітики цього явища в ЗСА, і відповідають, що тоді, коли запанує нечесність, ставатимуться погані речі, від постійної інфляції, від якої не буде рятунку, до браку політичної свободи. Так написано в 36-сторінковій книжечці "Common Sens and Everyday Ethics", що її видав Центр етичних ресурсів, і її можна за надісланням одного долара дістати, пишучи на адресу: Ethics Resource Center, 1730 Rhode Island Ave. N.W., Washington, D.C. 20036.

СВІТОВА ВИСТАВКА, ЩО ЦЬОГО РОКУ відбувається в Ноксвіллі, Теннесі, вимагає певної застанови, якщо хтось плянує відвідати цього літа. А це з уваги на високу температуру, яка часто буває в цьому місті. І так вже в середині травня, коли температура одного сонячного дня досягала там тільки 83 ґрадуси Фаренгайта, асфальт на доріжках мав уже 120 ступенів, так що деякі люди вмлівали. З цього висновок: треба забезпечити проти спеки і одягом і взяттям і пильнувати дітей, щоб вони не перегрівалися, — радить „Ю.С.Ньюз енд Ворлд Ріпорт" з 7-го червня.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00.
UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00.
Для членів УНСоюзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J 07303

Кругова відповідальність

Цей термін, що зберігся від ранніх часів українського права, тепер він краще відомий, як збірка, чи колективна відповідальність. Обвинувачувати когось і карати когось за вину його кревного, земляка чи приятеля — не етично і несправедливо. Новітнє демократичне законодавство не знає такого підходу до проблеми вини і кари. Але за різних брутальних диктаторських режимів — аж по нинішній день — створився звичай пімсти за вчинок одиниці на близькому їй колективі. Клясичним прикладом з історії України, — наче символом кругової відповідальности — є Юрко Шухевич, який ціле життя карається тільки за те, що його батько Роман був командантом УПА. Пізнім літом 1930 року підпільна Організація Українських Націоналістів перевела в Галичині протипольську демонстрацію — паленням збіжжя на польських фільварках. Польський уряд відповів карною військово-поліційною експедицією, яка їздила від села до села, руйнувала тамошні Читальні „Просвіти" й кооперативні домівки та важко фізично била свідомих селян, ба навіть священиків. Немає авторитетної статистики загинулих від тієї „пацифікації" українських людей, але у львівській Народній Лічниці лікувалися десятки важко побитих, з яких деякі діставали ґанґрену від відкритих ран. За Третього Райху один чеський патріот застрілив шефа Ґестапо у Празі Гайдріха, — німецьке слідство виявило, що той винуватець походить із села Лідіце: збройні відділи Ґестапо оточили те село, підпалили його з усіх кінців, вистріляли всіх мешканців з жінками і дітьми включно та розсіяли попіл із погорілих хат, щоб сліду з села не залишилось...

Такі і їм подібні жорстокі приклади кругової поруки — збірної відповідальности пригадуються тепер, коли Ізраїль повів наступ летунськими ескадрильями, танками і 20-тисячним військом проти сусіднього Ливану, щоб знищити тамошні осередки Палестинської Визвольної Організації (ПВО), яка шарпає Ізраїль своїми терористичними випадами, між іншим — обстрілювання ізраїльської території з-поза ливанського кордону ракетами совєтської продукції. Наступ Ізраїля проти Ливану прийшов ніби у відплату за атентат, що його в минулому тижні допустилися три арабські терористи проти ізраїльського амбасадора Шльоми Аґрова в Лондоні. Американський синдикований коментатор Ларк Ерік Нелсон схопив цю історію так: „...Ідентичність атентатника невідома. Але це не має значення, бо для ізраїльського міністра закордонних справ Їцака Шаміра було ясно, що темношкірий молодий чоловік, якого під час втечі пострілив англійський поліціянт у потилицю, був арабом. Раз він араб, значить палестинець, то його вислала ПВО тому Ізраїль повинен збомбардувати станицю ПОВ на передмісті Бейруту..." У тих налетах на міста й оселі Ливану згинули вже сотні чоловіків, жінок і дітей, абсолютно непричетних до пострілення в Лондоні ізраїльського амбасадора. Але вони впали жертвою колективної відповідальности за діла революційної арабської організації. Ізраїльці кажуть: це не наша вина, що гинуть невинні цивільні особи, бо ПВО свої кватири із складами своєї зброї встановила приміщувати серед цивільного населення міста...

Справа дуже складна. Від часу, як у першій ізраїльсько-палестинській війні втекло з бойовищ у колишній Палестині під британським володінням кругло один мільйон арабів — тих палестинців тепер уже близько три мільйони, на окупованому Ізраїлем західньому березі Йордану (приналежному раніше до Йорданії), в обширі Ґази і в Ливані. Вони справедливо домагаються права самовизначення, і не тільки культурних, але й політичних прав, — але так само можна зрозуміти Ізраїль, який не може погодитися на поворот на терен теперішньої ізраїльської держави понад двох мільйонів палестинських арабів, які розвалили б державу. Палестинські араби склали свою підпільно-революційну організацію, якій признано навіть мати свого репрезентанта-обсерватора в Об'єднаних Націях, знову ж Ізраїль мусить боронитися проти безупинних актів терору. Заворожене коло, що є великою турботою для Америки, яка є протектором-союзником Ізраїля, але хоче жити в згоді чи навіть приязні з поміркованими арабськими державами, зорієнтованими на Захід і проти СССР.

Це велика прикрість для Америки, що Ізраїль повів тепер війну формально проти центрів Палестинської Визвольної Організації, фактично проти ливанців більшість яких — християни з прозахідньою орієнтацією, і цю війну веде отриманою від Америки зброєю. Близький Схід уже понад 30 років є хронічною „бочкою пороху". Велися там уже чотири ізраїльсько-арабські війни, тепер новий пролив крови в Ливані. Чи вдасться зльокалізувати цей новий конфлікт і які він матиме наслідки — покажуть вже найближчі дні-тижні.

Володимир Душник

ХАРЧОВА КРИЗА В СССР: ПІСНЯ БЕЗ КІНЦЯ

Советський диктатор Брежнєв уже піднайшов свого наслідника на троні імперії — Юрія Андропова, але не міг зарадити харчовій кризі, яка існує від початку його панування, цебто від моменту усунення Хрущова в 1964 році.

Важливою проблемою СССР за правління Брежнєва є хронічна та невилічима нездібність комуністичного режиму продукувати достатньо харчів, щоб вижививи населення СССР.

Брежнєв і його соратники, звичайно, обвинувачували Хрущова за всі провали в рільництві і споживчій продукції. Але, — як інформує світова преса, — спеціяльний звіт, що його приготовили 38 совєтських міністерств для ЦК компартії, виявляє застрашаючі факти совєтської господарки.

В останньому році, одна-п'ята зібраного збіжжя і одна-третя викопаних картопель були знищені, тому що їх зібрано значно спізнено або не забрано вчасно до шпихлірів. Майже половина викопаних картопель зігнила на полях через брак відповідних шпихлірів або через поганий розподіл. Такі самі втрати стосуються й інших родів рільничих продуктів.

Безперервна недостача харчів у Совєтському Союзі кидає жорстоке обвинувачення на режим Брежнєва та всієї комуністичної системи контрольованих колгоспів і радгоспів.

Брежнєв витрачує грубі мільярди на зброєння та сіяння „воєн національного визволення" в Африці, Азії і Центральній Америці — ціною великих жертв населення, яке не має найменшого вигляду на якесь поліпшення життьового стандарту в будуччині.

Колосальний зріст совєтського імпорту за останні 15-ти роки не міг в ніякому разі задоволити домагання чи сподівання народу. Між 1966 й 1970 роками Совєтський Союз імпортував 15 мільйонів тонн збіжжя і м'яса. Між 1976 і 1980 роками харчові імпорти піднеслися до 80 мільйонів тонн, та стали, як — схарактеризував сам Брежнєв — „постійним складником совєтської економіки". Закупівля збіжжя за кордоном — після ще гіршого урожаю як у попередніх двох роках — виноситиме втричі більше як імпорти в 1960-1970 роках.

Звичайно, Брежнєв та його Центральний Комітет знаходять різні причини для виправдання цих безустанних невдач і провалів, вони тільки промовчують ці фактори, які спричинюють цей хаос і катастрофальний стан харчової продукції.

А студія совєтських міністерств ясно говорить про тандитність рільничих машин, їх втримання і уживання. У пошукуванні кращого заробітку, понад 17 мільйонів осіб виеміґрувало зі сіл до міст.

Виріб 550,000 тракторів відкликано через технічні недомагання. На підставі цього ж звіту, треба почекати 15 років заки вироблять доволі солідних тракторів, і щойно по 34-ох роках СССР може мати потрібну кількість комбінатів або виробничих об'єднань.

Немає найменшого сумніву, що провал совєтського рільництва спричинило масове скерування грошей і матеріялу на будову ракет, воєнних кораблів, танків та літаків та набір молодих хлопців до військової служби, головно з рільничих областей.

Так довго, як продовжується ця політика, немає надії на поправу харчової продукції у СССР. Західні субсидії для Москви в закупівлі збіжжя і інших харчових продуктів за кордоном, допомагають совєтському зброєнні, на яке Кремль видає великі суми грошей, замість розбудовувати свою харчову продукцію і дати населенню щоденний хліб, якого воно й досі подостатку не має.

Криза совєтської харчової продукції — це пісня без кінця.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Виставка родини Сурмачів

Бувають у нас різні сімейні свята чи уродинові ювілеї, але тричастинна мистецька виставка, що її влаштувала у Ню Йорку відома родина трьох ґенерацій Сурмачів, 8-го травня ц. р., у залі розмашисто-активного тепер Українського Інституту Америки, це доказ похвальної небуденности та прикладної сімейної ориґінальности. Бо понад 89-літній, бадьорий завжди книгар, видавець платівок, власник перших радіоавдицій за океаном та бджоляр, Мирон Сурмач, старший, вже у фоє будинку демонстрував і підписував покупцям свою новонаписану книжку, що пахнула ще друкарською фарбою, під заголовком: „Історія моєї Сурми" чи пак: розповідь про власне життя. Теперішній власник „Сурми", син, Мирон Сурмач, молодший, гордився тут розвішаною, великою і рідкісною збіркою давніх наших вишиваних жіночих сорочок. Майже всі вони пишалися чорно-червоним кольором, вишивані хрестиковою технікою у квітчасті взори з панівним мотивом троянди. Найславніша зі Сурмачів, дочка Мирона, старшого, Ярослава Сурмач-Милс, відома як в українських, так і в американських колах, виставила у власному, своєрідному стилі низку своїх праць, як малюнки на склі, графіку, ілюстрації дитячих книжок, проєкт вітражів до церкви св. Дмитрія у Торонто та з її найновішої, цікавої ділянки, ефектовну, першу „Матір Божу з Ісусиком", ґравіровану на склі, з доданням електричного освітлення.

Люди почали сходитись до Інституту досить вчасно по полудні, не зважаючи на це, що відкриття виставки було назначене на 5-ту годину. І на цю оказію прибула дійсно велика громада людей. З деяким здивуванням можна було ствердити, що більшість відвідувачів — це були представники старших еміґрантів. Поменше було нових: а можна було зустрінути тут і неукраїнців. Був теж представник важливого журналу „Ню Йоркер", який і написав довшу, прихильну статтю про цю родинну виставку, що без сумніву, буде дуже добрим розголосом для цілої сім'ї, а головно для книгарні „Сурма", яка в житті нашої еміґрації, особливо в минулому, відіграла помітну ролю. Там бо купували наші люди не тільки книжки, часописи чи мед, але подибували інших, знайомились, обговорювали та дискутували про менше чи більше актуальні справи, там рішались навіть не раз вагомі задуми.

При переповненій залі, цю сімейну імпрезу відкрив один із братів Шумейків, Теодор, розповідаючи коротко про нашого суспільника і заслуженого громадянина Мирона Сурмача, старшого. Опісля виступали один за одним члени родини, Микола Милс, син Ярослави, і вона сама, дружина Мирона, молодшого, Маґда з дітьми Маркіяном і Дарією та вкінці оба Мирони, син і батько. Всі вони подавали до відома гостей деякі цікавіші моменти зі свого життя і досвіду, що в цілому створювало атмосферу сімейної мозаїки родини Сурмачів. Редактор Іван Смолій дещо розказав про свої редакторські пов'язання із виданням книжки Сурмача. Молода Лаврентія Туркевич, що вчила якийсь час Мирона, старшого, грати на бандурі, виконала на цьому інструменті, співаючи, замість веселої чи урочистої, досить сумовиту пісню. Самозрозуміло, що так як було заплановано і предвиджено всією родиною, ця частина празнику мусіла закінчитись — ви вгадали — грою на бандурі старшого Сурмача. Він, бо повдовівши, знайшов собі крім бджіл, нову любов і заняття, що стало на старості його ще дебелих літ справжньою пристрастю особистого існування. Очевидно, що Сурмач, старший, свідомий того, що бандурного віртуоза з нього вже бути не може і що найбільшу приємність із тієї гри, під погідний, надвечірній захід сонця його життя, на своїй бджоляній самотній фармі, має тільки він самий. А в його віці — це наймиліше. Публіка сприйняла скромну гру власника книгарні-крамниці з повною сердечністю, не лише не щадячи йому грімких оплесків, але навіть, на його заклик, підспівувала з ним. Оплесками, повстанням із місць та відспіванням „Многая літа" закінчилась ця частина родинного свята.

Мистецькою протагоністкою сім'ї Сурмачів, як відомо, є Ярослава. Від рідної мами вона перебрала зацікавлення і любов до мистецтва, головно писанкарства. Поглиблюючи оте знання, вона і написала дещо про писанки. Мисткиня-малярка підписує власні праці, щось на взір французької письменниці Колет, тільки першим найменням: Ярослава. Ці підписи під її творами дуже добре гармонізують із її стилем малювання. Бо стиль цей нескладного, але морочливого, яскраво-кольоритного малювання на склі ґвашшю, з усією її суцільною тематикою українського селянського побуту з недавноминулого, дещо ідеалізованого, трохи упрощеного та наївного, але не примітивного, зчасом з'єднав собі багато прихильників та звеличників. Можливо, що на цей її нескладний, однак щиро відчутий і добродушний спосіб мистецького вислову, мала рішаючий вплив праця, як редакторки протягом 10-ти років американського дитячого журналу: „Гамті Дамті". Однак саму ідею малювання на склі винесла вона з омріяної

(Продовження на ст. 3)

Олександер Татомир

ТЕПЕРІШНЯ УКРАЇНА

VI

На основі договору між американською компанією „Пепсі" та урядом СССР в 1974 році відкрито в Новоросійську першу філію цього підприємства, що з часом мало поширитися по всьому СССР.

При будові приміщень була справжня проблема із присланими урядом фахівцями й робітниками. Кваліфікації совєтського інженера дорівнюють знанню, що його дає американська середня школа. Титул „інженер" покриває механічний тренінґ в означених спеціяльностях, як транспорт, каналізація, вентиляція і т. п. Тому потрібно аж 20 совєтських інженерів на проєкті, де на Заході вистачає тільки один. Низька продуктивність совєтського робітника заскакує західнього туриста. На те, що продукує один західній робітник, в СССР треба аж трьох росіян. Головною причиною є непідготованість совєтського робітника та часта зміна праці. До будови влада користується працею жінок та війська. Здається, що в Совєтському Союзі тому так багато людей під зброєю, щоб мати дисциплінованих робітників. Уряд нерадо анґажує закордонних фахівців, бо вони — високоплатні, а совєтські організаційні можливості не дають змоги швидко використати їхнє знання.

Була надія, що „Пепсі", як цінний напиток причиниться до зменшення алькоголізму в СССР, та виявилося, що совєтський громадянин для кращого смаку водки мішає її з „Пепсі".

При цій нагоді авторка заторкує умовини праці шахтарів у Донбасі. За Інтуристом шахтарям платять двічі більше, як університетському лекторові, але відомий дисидент В. Клебанов каже, що їм доводиться працювати в дуже важких і примітивних умовинах. За 16 років його праці в одній шахті було кожного року від 12-15 смертних випадків і понад 700 покалічень. Хоч засоби інформації промовчують робітничі штрайки й заворушення, проте вони є та їхнє число зростає. По смерти Сталіна совєтські верховоди вже не всилі з повним успіхом тероризувати населення, а мусять іти на деякі уступки. Завданням робітничих юній, за словами Брежнєва, є „дбати про високу продукцію та дисципліну робітників".

Грузія

Грузія зовсім відмінна від інших республік СССР. Грузинська мова — це одна із найстарших між европейськими мовами. Грузини завжди пригадують, що їхня цивілізація — старша ніж російська, а християнство стало офіційною релігією Західньої Грузії ще 330 року. В XIII сторіччі Грузія була квітучим центром науки, знання, штуки, філософії та релігії. Щойно в XIX сторіччі інкорпоровано її силою в російську імперію. Від 1918-1921 років вона була незалежною державою, а згодом знову найшлася під пануванням Росії. Грузини домінують у своїй країні, складеній з численних етнічних груп. Вони пильно зберігають свою мову та культуру й цим немов компензують політичне поневолення. Тому що Сталін був грузином, принаймні серед старшого покоління, він є національним героєм. Грузини мають почуття вищости над кожною іншою групою, включно з росіянами. Їхня столиця Тбілісі — це найбагатше місто Совєтського Союзу, а їхня Церква користується більшою свободою ніж усі інші релігії в СССР. пише Н. Бєлов.

У розмові з польським студентом авторка довідалася про велику корупцію не тільки в Грузії, але й в цілому СССР. Один курд розказував їй про поневолення його народуількома країнами.

Поворот

У поворотній дорозі в Полтаві авторка познайомилася з українським поетом Тарасом Нікітином. Мати назвала його Тарас „за її героєм Тарасом Шевченком, найславнішим українським поетом..." Він був гарно зодягнений, вродливий і винятково розумний. Його політичні погляди йшли по лінії партійної індоктринації. Він при прощанні подарував Маргареті Мосс книжку, в якій були його поеми та інших 13-ох молодих полтавців. Щойно в Англії проф. Свобода переклав їх на англійську мову й сказав, що ці твори є глибоко-патріотичні, але цей патріотизм совєтський, а не український. Поеми Тараса мали за ціль приподобатися партії, а інших авторів були ліричні. Можливо, що Тарас хотів захистити друзів перед гострою цензурою. Можливо, що частина українців, з якими доводилося розмовляти Норі в часі зустрічей у Совєтському Союзі, не розкривали своєї душі, тому що на основі прикрого досвіду в минулому не довіряли жидам.

Зі Львова наші туристи поїхали через Карпатські гори до мадярського кордону. Совєтські митні урядовці замість 15 хвилин перевірки Нори й Марґарети затягнули її аж на 24 години, включно з різними переслуханнями КҐБ, роздяганням до нага в підвалі, провокативними заявами перед телевізійною камерою, закидами в підбурюванні населення, погрозами арешту й конфіскатою фільмів з дороги та більшости совєтської літератури. Всякі відклики до контакту з англійським консулем, а згодом протести англійського уряду не мали ніякого успіху.

Епілог

В епілозі авторка стверджує, що в жадній країні та жадному часі не було такої різкої різниці між містом і дійсністю, як у Совєтському Союзі, а саме:

Міт: СССР — це революційна спільнота, яка зриває з минулим.

Дійсність: Совєтська система противиться усякій зміні, а молоде покоління шукає на Заході чогось нового й побуджуючого.

Міт: СССР — це найбільше миролюбна країна в світі.

Дійсність: Совєтський Союз видає більше на зброєння, як усі країни на Заході. В мілітаристичному дусі є школені вже навіть малі діти, які маршують з крісами.

Міт: Комуністична спільнота визначається чесним поділом матеріяльних дібр і суспільною рівністю.

Дійсність: В СССР деякі — більше рівні, як другі. Совєтські ватажки мають більші привілеї для себе й своїх дітей, а решта це невільники.

Міт: СССР є чемпіоном національних визвольних рухів.

Дійсність: Совєтський Союз — це крайньо зцентралізована держава, яка збройно накидає російську владу національно різним народам.

Міт: СССР є робітничою країною.

Дійсність: Совєтська сис-

(Продовження на ст. 3)

Проф. Омелян Пріцак

НА ПОРОЗІ ДРУГОГО ТИСЯЧОЛІТТЯ

(Святочна промова на бенкеті 30-ої Конвенції Українського Народного Союзу в Рочестері, Н. Й., 27-го травня 1982 року).

II

Варта звернути увагу на те, що для того предка наших інтелектуалістів із 1072 року — книжкова наука — це найвища людська вартість! Якщо б ми, їх нащадки, оцю правду зрозуміли!

II

Читачі останнього „Альманаху Українського Народного Союзу," або „Сучасности" за вересень 1981 року, напевно пригадують собі, що я там звернув увагу на властиве значення слова і речі, яке ми називаємо ювілеєм, і яке ми так часто-густо тепер надуживаємо.

Слово „ювілей" походить зі староєврейської мови, мови старого заповіту. Там воно означало п'ятидесятирічний період, ще докладніше — рік що слідував після сабатного (семирічного) циклу, який кожен складався із семи років (7x7 = 49). Отакий п'ятидесятий рік, прихід якого оповіщався звуком сиґнального рогу (власне база слова „ювілей" — йовель і означала спочатку „звук сиґнального рогу") був роком відпочинку, але разом з тим періодом застанови свого роду іспитом совісти і балянсом пройденого етапу.

У ювілейному році члени племени Ізраїля були зобов'язані виправити всі свої порушення закону, сплатити борги, направити зло, простити кривду. У той же час також звільняли невільників. Так то ювілейні роки забезпечували фізичну стабільність, та моральний духовий і економічний розвиток єврейського суспільства, що пройшовши кількатисячилітній шлях процвітає по сьогодні.

Отже — це не джерело, чи документація минулої вищости ювілята (людини чи інституції), а в першу чергу час для застанови, рефлексії сплати кривд і боргів, час для проведення балянсу, що приносить у висліді духовну віднову, обнову і разом з тим відродження нації.

Тисяча років — це властивий ювілей помножений на двадцять разів. Значить, ми з вами, що маємо щастя доживати до нашого тисячоліття, повинні б на двадцять разів посилити напругу нашого іспиту совісти, щоб здобути для себе і свого народу перфектне відродження.

Коли дитина, або навіть звірина, попечеться, п'ючи гарячу воду чи молоко, вона робить з того інстинктовно висновок і таким чином здобуває свій перший досвід, що дає їй можливість такого діла остерігатись на майбутнє.

Тисячолітній ювілей — дає нам можливість унікальної перспективи. Можемо простудіювати записані в історичних джерелах свідоцтва наших більших і менших попечень протягом тисячолітнього часу, зробити каталог наших невдач, виявити їх причини (діягнозу), провірити і дослівно створити методи свого лікування. А разом з тим — зробити підсумки — іспит національної совісти, і покаявшись дістати розгрішення, що єдине звільнить нас від депресивного і безцільного циклічного обряду взаємних обвинувачень за невдачі, давніші і новіші, що трапилися нам у першому тисячолітті нашого історичного буття. Треба вже накінець зробити остаточний балянс, і поставити крапку над і, та почати з чистим серцем, з новим запалом і одушевленням наше нове тисячоліття.

Не вже ж ми як колектив дорослих українських людей, чоловіків і жінок, не можемо здобутися на те, що роблять діти і звірята?

Правда, дітям і звірятам легше, бо вони не вживають розуму, а діють інстинктовно. Ми, дорослі, маємо власне проблему з розумом, це славне „горе від ума", як це недавно знов пригадав нам (у іншому контексті) Вячеслав Чорновіл. Бо ум-розум має два кінці. Можна його вживати на добре, але теж і на зле. Наприклад, надмірна амбіція і самозакохання не дозволяє малій людині навіть перед самим собою признатися до помилок.

III

Ось візьмім нашу найдавнішу і найтяжчу хворобу — незгоду і брак єдности. Можна б написати не то один, а кілька товстих томів про історію українського Гуляйпілля, Руїни, Чорної Ради — словом історію українського браку єдности.

Усі українські діячі мали до діла з тою страшною болячкою, з тим нашим національним раком. Вистачить мені процитувати тут одну сторінку „Думи іли пісні," яку написав не хто інший, а сам гетьман Іван Мазепа (1687-1709):

Всі покою щире прагнуть
А не в єден гуж всі тягнуть:
Той направо, той наліво,
А все, браття, тото диво!
Не маш любви, не маш згоди
Од Жовтої взявши Води.
През незгоду всі пропали,
Самі себе звоєвали...
Жальсь, Боже, України,
Що не вкупі має сини!

Невже ж дійсно не можливо позбутися тієї хвороби, того нещасного налогу, наркотику - кокаїни! Інші народи теж у свій час на неї хворіли, а все таки вилікувалися. Чому ми залишаємося як поганий вийняток в історії людських спільнот? Усе що люди можуть досягти, може і повинна досягти теж українська людина. Ми ж люди теж, розумні сотворіння Божі! Але чи ми дійсно стараємось? Для ілюстрації нашого дійсного відношення до справи (або браку його) підставмо під поняття „єдність" іншу концепцію, наприклад, „автомашину." Від багатьох років (варто б установити „ювілейну дату!) у всіх українських церквах, як у католицьких так і православних, ми принаймні раз у тиждень співаємо: „Боже, нам єдність подай!" Заспіваємо і на тім усе кінчиться. Горді з того, що ми вже всі свої старання і зобов'язання у справі єдности виконали, виходимо з церкви і починаємо продовжувати роздори у старому стилі.

(Продовження буде)

Л. Савойку відзначено...

(Продовження зі стор. 1)

Батька вбито під час російсько-комуністичної інвазії. Обидві сестри прибули до Ню Йорку в 1948 році під протекторатом Американської католицької служби допомоги сиротам. Після закінчення тут середньої школи Л.Савойко почала працювати в католицькій іміграційній організації, що відома тепер як Американська Католицька Конференція. Рівночасно Лідія Савойка навчалася у коледжі на факультеті соціології і одержала тут, у Гантер коледжі, науковий ступінь. Вона брала курси з соціології і психології також у Колумбійському університеті.

Про Лідію Савойку сказано, що вона має великі здібності до чужих мов, вона знає одинадцять мов.

В додатку до її відповідальности як голови дорадчої служби в Католицькій іміграційній службі Америки, вона є теж президентом Ґенерального комітету для іміграції в Ню Йорку і членом крайового Дорадчого комітету американської Іміграційної і Натуралізаційної Служби.

Вона є „символом Статуї Свободи" і „Жінкою із світильником", бо вона допомагає всім бідним еміґрантам і втікачам без огляду на їх національну, расову чи релігійну приналежність, — сказано в офіційному тексті.

Коледж Ню Рошел з вдячністю прийняв до відома надзвичайну відданість Лідії Савойки справі допомоги новоприбулим до Америки і надав їй ступінь доктора права гоноріс кавза, — каже офіційний текст.

Радість Лідії Савойки поділяли на урочистостях її кревні і приятелі: сестра Віра, кузин Ігор Левицький, тітка Ольга Ястремська з чоловіком інж. Юліяном Ястремським, о. Олександер Гавкалюк з манастиря св. Йосафата в Ґлен Кові, Н.Й., д-р Ярослав Падох, президент НТШ; інж. Юрій з дружиною інж. Марією Гончаренки, Марія і д-р Володимир Душники. Більше як тисяча осіб були присутніми під час ґрадуації. Коледж Ню Рошел є католицький університет для жінок під зарядом Сестер Урсулянок.

Теперішня Україна

(Продовження зі стор. 2)

тема забороняє страйки, вимагає неплачених надгодин праці, селянам не дозволяє виїжджати з колгоспу без пашпорту.

Велетенським коштом і незвичайною, перфідною винахідливістю уряд старається культивувати різні міти про Совєтський Союз. Особисті зустрічі чужинців з совєтськими громадянами — небажані, бо можуть виявити дійсність і тому уряд строго їх контролює. Можна контролювати багато людей, але не всіх і не завжди. Такої поліційної системи ще не зорганізувала жадна країна, навіть і Совєтський Союз.

Немає кращого способу підглянути, проникнути в совєтську дійсність та зустрінути щирих людей, як при допомозі особистих поїздок власною, чи винаймленою машиною.

І коли влада ставиться ворожо до туристів, то люди в Совєтському Союзі є товариські, жваві та спрагнені новостей. Цими прикметами особливо вирізняється населення південних районів СССР й тому заслуговує на те, щоб його відвідувати, -пише у своїй книжці її авторка Н. Белоф.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК

У статті Ольги Соневицької п.з. „Моя проща до Риму" („Свобода", ч. 104) має бути: „Мої сусідки сердечно співають, але їхня вимова не дуже українська". Також у статті Олександра Татомира „Теперішня Україна" („Свобода", ч. 106, 9-го червня) має бути: „бож ідеться про розвиток мілітарної потуги СССР..." Теж має бути: „Таганаш — це колишня татарська місцевість у Криму".

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР В ЧИКАҐО

Чикаґо, Ілл. — Український Інститут модерного мистецтва та 84-ий Відділ Союзу Українок Америки влаштовують у п'ятницю, 18-го червня ц.р., о год. 7:30 вечора, в приміщенні Інституту при 2320 Захід Чикаґо авеню — літературний вечір Божени Коваленко і Дмитра Чуба „Привіт з Австралії". Вступне слово скаже Ганна Черінь.

Виставка родини...

(Продовження зі стор. 2)

України, бувши там на відвідинах та подибавши старі розмалюнки на склі. Тоді зродилась у її душі думка і постанова продовжувати той мистецький стиль на свій власний спосіб. І малювання на склі стало головним мистецьким замилуванням на життєвому шляху Ярослави, по якому, найправдоподібніше, піде творчість її всенького життя. На кожний випадок вона є тепер головною нашою представницею малювання на склі в усій діяспорі. Вона щойно ілюструвала цим способом нововиданий молитовник для дітей, який своєю оригінальністю мусить привернути до себе увагу кожного. Видавцем молитовника є церква св. Дмитрія у Торонто. Єдина заввага була б, що в малюнках того молитовника повинна бути дещо більше українського елементу (вишивок, різьб, писанок тощо). Навіть успішніше вдались Ярославі вітражі в цій же церкві св. Дмитрія. Візантійський стиль малювання щасливо пов'язала вона тут з українським існуванням. Представивши в горішній частині вітражу релігійну тематику, получила її з українським світом у долішній. Це будуюче і таке побажане споєння ще, покищо не часто практикується нашими мистцями. Ярослава, мабуть, перша українська жінка, що створила церковні вітражі.

На виставці ми побачили тільки деякі приклади з її малюнків на склі. Їх бо найбільше можна знайти ще, головно на поштівках, у книгарні „Сурми". З більш цікавих можна згадати: „Очікуючи батька", „Жнива", „Обжинки" чи „Полтавку", де техніка розмалюнку на склі комбінована з ґравіруванням іглою (вишивка). Звичайно, що в цих малюнках можна знайти і деякі невеличкі переочення, з причини замалого обізнання з українським побутом авторки. Наприклад в „Женцях" жнуть самі чоловіки, а воно бувало навпаки або в „Санкуванні" знову защіпки на кабатах хлопців у якогось гусарсько-мадярського, сучасного покрою тощо. Загальну увагу привертав до себе своїм жарким кольоритом знаменитий плякат для Торонто, з 1981 року.

Було на цій виставці дещо і з графіки Ярослави, якої вона ніколи не занедбує. Ось хоч би: „Задоволене подружжя" чи „Мій кіт" на брунатному тлі, що, мимохіть, пригадує деякі речі Гніздовського чи Божемського.

Проте найбільшою оригінальністю була тут уже згадана ікона „Матері Божої з Ісусиком", що ґравірована на прозорому склі, мала біло-сріблястий тон вигляду, а освітлена знизу електричним світлом, вражає таємничістю і чаром. У цьому стилі має Ярослава виконати скляні двері до сенатської залі в Олбані. Тільки там замість релігійної теми, мають видніти каліграфічно виконані мистецькі написи.

Теодор Терен-Юськів

Виставка Темістокля Вирсти в Рочестері

Заходами місцевого комітету Фонду Українських Студій у У Гарварді в днях 15-го і 16-го травня ц.р. в приміщенні церкви св. Йосафата відбулася виставка картин Темістокля Вирсти.

Експоновано коло 50 картин, котрі сильно й мило вражали численністю своїх форм і ритмом кольорів, наснажених якимось надприродним космічним світлом, що очаровує глядача, і він у перших хвилинах є під враженням виставки, що, завдяки своїй безпредметності, творить чудесну гармонійно-мелодійну цілість.

Після цього хвилинного захоплення цілістю глядач знаходиться перед картиною, що своїм динамізмом маси та інтуїтивною рівновагою кольорів полонить його увагу. У своєму стилі малювання Вирста не накидає глядачеві власної думки. Йому доводиться самому сприйняти перші імпульси душі мистця за свої і, розвинувши їх у власній атмосфері, пережити етапи творчости твору. Будучи вільним у своїй уяві, глядач може перенести ці теми у власний світ, а сприйнявши їх у власному кліматі, пристосувати до своїх форм вислову та наповнити свою душу поетичним настроєм.

Тематика Вирсти є різноманітна, а головним її джерелом є багата духова підсвідомість, як рідні карпатські простори, подорожі по численних країнах та своєрідні культури цих народів.

Усі ці пляновані мандрівки поширили його світогляд, високо розвинули центри відчування, що зложилося на силу його індивідуалізму, який вибухнув непереможним бажанням виявити себе у малюванні. Ця вимога дозрілої мистецької душі поставила його на дорогу розшуків засобів вислову. Звільняється від фігуративного мистецтва, підноситься до абстрактного ступеня, де свобідно може користуватися мистецькими засобами. Не зупиняючись у розшуках, доходить до нових відкрить поглиблень і випрацьовує свій власний оригінальний стиль у нинішньому т. зв. мелодійному абстракті.

Образи Вирсти — це казкові краєвиди, видіння і сни. В одних із них добачуємо дивні квіти, що втішаються своєю красою і життям, в інших — ввижаються карпатські ліси й далекі полонини, з котрих немов лине до нас тужливий голос трембіти, чи веселі мелодії сопілки. Ще з інших виносимо враження космічних просторів, морську глибінь.

Вирста не ставить твердої границі між абстрактом і природним. Заховавши якусь кількість символів, що зберігають свою автономію поміж мотивами, до яких мають відношення, і з їхнім застосуванням мистець творить свої чарівні краєвиди.

Темістокль Вирста втішається великими успіхами і признанням у европейському мистецькому світі, що завдячує могутньому своєму індивідуальному талантові та наполегливим у розв'язуванні мистецьких проблем.

Ірина Твердохліб

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

Українські футболісти кілька хвилин після перемоги з московським клюбом „Торпедо" 9-го травня 1982 року в Москві. Кришталеву чашу СССР тримає капітан дружини Леонід Буряк

КИЇВСЬКЕ „ДИНАМО" ЗДОБУЛО ЧАШУ СССР

Вшосте у своїй історії ця популярна українська дружина копаного м'яча здобула чашу СССР, перемігши в столиці червоної імперії Москві місцевий клюб „Торпедо" вислідом 1:0. Переможного ґоля для київлян стрілив Балтача. Цим фінальним змаганням на центральному стадіоні приглядалося 51,200 глядачів, між якими було багато прихильників українських футболістів з різних міст СССР.

Як подала „Спортивна газета" з Києва в числі 56-му, напередодні цих змагань тренер киівлян В.Лобановський зібрав дружину, і між іншим сказав футболістам: —„Наше завдання одно: виграти чашу! Це буде наш скромний подарунок рідному містові в ювілей 1500..."

Після тієї великої перемоги в дорозі до Києва літаком ряд змагунів тієї української дружини висловили кореспондентам свої думки і міркування. Ось декілька з них: Вадим Євтушенко: „В перемогу вірив ще до гри. Чому? Ми готувалися до цього матчу наполегливо. А потім я просто вірив у товаришів і в себе...Ні, ми не могли програти."

Що найбільше запам'яталося в фіналі? Анатолій Дем'яненко: „Ґоль! Він один з найкрасивіших і найдинамічніших, які я бачив. І один з найважливіших. Буряк, Блохін і Балтача в цьому епізоді заграли бездоганно".

...Коли літак приземлився в Борисполі, кришталеву чашу згідно з традицією наповнили шампанським (не для спортовців, а для зустрічаючих). Михайло Коман, якому найчастіше довелося тримати цей трофей у руках, сказав таке: „Від 1954 року п'ю шампанське з чаші, а вона залишається повною. До перемог звикнути неможливо."

У своєї історії цю чашу киівляни здобули в таких попередніх роках: 1954, 1964, 1966, 1974 і 1978. Згідно з диктатом „старших братів", фінальні змагання за цю чашу обов'язково відбуваються у Москві, що, очевидно, є кривдячим для усіх клюбів поневолених народів, які доходять до фіналу.

Склад переможців, що в піднесеному настрої і безкомпромісовому змагу здобули чашу в 1982 році: Чанов, Сороколет, Балтача, Журавльов, Дем'яненко, Лозинський, Буряк, Думанський, Баль, Євтушенко, Веремєєв Бойко, Блохін, Хлус. Тренер Валерій Лобановський.

ДОНЕЦЬК „ШАХТАР" — КИЇВ „ДИНАМО" 0:0

Ці змагання, що відбулися в Донецьку при участі 36,700 глядачів, закінчилися ремісом 0 : 0.

ХАРКІВ „МЕТАЛІСТ" — ТБІЛІСІ „ДИНАМО" 3 : 0

35,800 глядачів, що приглядалися в Харкові цим цікавим змаганням, раділи з переконливої перемоги, яку здобули дебютанти вищої ліґи з одною із найсильніших дружин імперії. Переможні ґолі для Харкова стрілили: Сусло, Косолапів і Сааков.

Крім них, у складі тієї української дружини виступають: Житник, Поточняк, Берників, Камарзаєв, Ткаченко, Малько, Недяк, Лінке, Крамаренко.

ДНІПРОПЕТРОВСЬКЕ „ДНІПРО"—ЄРЕВАН „АРАРАТ" 1 : 1

ДОНЕЦЬК „ШАХТАР" ОДЕСА „ЧОРНОМОРЕЦЬ" 0 : 0

У показнику табелі ігор вищої ліґи веде „Арарат" Єреван і „Пахтакор" Ташкент, які вже відбули по дев'ять ігор і мають по 12 здобутих точок. Дальші місця займають: „Кайрат" Алма-Ата (11), „Динамо" Мінськ (10), „Металіст" Харків (9), „Спартак" Москва (9). „Динамо" Київ відбуло тільки шість ігор і має досі вісім точок.

Інші українські клюби займають під сучасну пору такі місця: „Дніпро" Дніпропетровське 7 точок, 13-те місце, „Чорноморець" Одеса і „Шахтар" Донецьке відбувши по вісім ігор, займають разом з московськими клюбами „Динамо" і „Торпедо" кінцеві місця — 15-18-те, маючи по п'ять точок.

УКРАЇНСЬКІ ФУТБОЛІСТИ ВВІЙДУТЬ ДО СКЛАДУ ЗБІРНОЇ СССР

Ряд українських футболістів ввійдуть до складу збірної СССР, що в місяці червні буде змагатися у XII чемпіонаті світу в Іспанії. Як і в ряді попередніх чемпіонатів світу та Европи, російські спортові політруки примушують найкращих змагунів поневолених народів здобувати успіхі на конто Росії. Одначе в останніх десятиріччях часи змінилися і грузини, українці, білоруси, вірмени та ряд інших неросійських футболістів відробляють „панщину", тобто не грають так, як у своїх рідних клюбах. Адже їм не цікаво ввесь час здобувати успіхи, які ідуть на рахунок поневолювача в той час, як на міжнародній арені вільно виступають представники таких держав як: Валія, Шотляндія, Північна Ірляндія та цілий ряд інших. Треба сподіватися, що і в цьому чемпіонаті світу гірко розчарують „старшобратніх" спортових політруків футбулісти-в'язні поневолених народів СССР.

(от)

ФОНД НАГЛОЇ ПОТРЕБИ, Ч. 14—80

Відділ Прізвище, ім'я	Сума	Відділ Прізвище, ім'я	Сума
325 Вількерсон І.	3.00	325 Кнаус Е.А.	3.00
325 Лобур А.	1.50	325 Дупляк І.	3.00
325 Діцкі А.	1.50	347 Смольницька	18.84
325 Волішинський П.	1.50	347 Кудин Г.	1.50
325 Спрій І.	3.00	347 Кудин Г.	2.90
325 Ґлущак К.	1.50	347 Васюта І.	5.50
325 Дідора М.	1.50	347 Запар Д.	5.00
325 Шеремета В.	1.50	347 Васюта С.	5.40
325 Макар А.	1.50	348 Павалко М.	1.50
325 Макар М.	1.50	348 Касневич П.	3.00
325 Шевчук Ґ.	1.50	348 Лосі Ф.	1.50
325 Ґілвей М.Б.	1.50	350 Хома М.К.	9.20
325 Була П.	1.50	350 Хома А.	13.80
325 Сіто М.	1.50	350 Попіцький Е.	5.60
325 Стефанишин І.	4.60	350 Самодель Т.Р.	3.00
325 Пастернак О.	1.50	350 Мацелюх В.А.	3.20
325 Сенко І. мол.	1.50	350 Мацелюх С.М.	3.20
325 Дяків М.	3.00	350 Мацелюх Д.Е.	3.20
325 Осцяк Н.	1.50	350 Мацелюх Н.М.	3.20
325 Осцяк Ґ.	1.50	352 Кошетур М.	5.45
325 Осцяк І.	1.50	352 Кочан Е.	4.95
325 Романчук І.	9.10	352 Ґордун М.	4.85
325 Спринський Г.	8.40	352 Ґордун А.	1.50
325 Мороз Г.	4.20	352 Кохан М.	3.75
325 Врубель А.М.	8.10	352 Батринчук В.	2.90
325 Станіславська А.	7.80	352 Коцюба А.І.	7.60
325 Зазуля Т.	10.80	354 Костів І.	3.00
325 Зазуля О.	10.80	355 Рок Ґ	1.50
325 Луцик І.	2.70	355 Яким'як І.	1.50
325 Смітонич М. д-р	3.00	355 Верміля Л.	5.80
325 Паґут А.	1.50	355 Мальґівський А.	5.00
325 Макар А.	1.50	355 Гасяк С.	5.20
325 Макар М.	1.50	372 Пастернак О.	1.50
325 Ковальчук І.Т.	1.50	372 Ярема І.	3.90
325 Шевчук Ґ.	1.50	372 Літовінський Ф.	6.30
325 Врубель І. мол.	3.00	372 Яровенко М.В.	6.90
325 Зеруха М.А.	3.00	375 Данвінський І.	1.50
325 Винницький Л.	1.50	375 Дуцилович В.	2.75
325 Світій М.	1.50	375 Оберт-Торн М.П.	1.50
325 Савчук Е.	8.70	375 Оберт-Торн М.П.	1.50
325 Савчук Д.	8.70	325 Тимочек І. мол.	3.00
325 Врубель А. М.	7.80	325 Тимочек Р.	3.00
325 Дупляк С.	3.90	325 Уліцький Ґ.	1.50
325 Дупляк Е.	7.80	325 Івахів М.	1.50
325 Дзвінка М.	5.10	325 Зазуля Т	4.50
325 Зіоло В.Г.	1.50		

Сума проголошених чеків 351.89
Раніше проголошених 65,334.00
Разом 65,685.89

Концерти Школи Кобзарського Мистецтва

Школа Кобзарського Мистецтва в Ню Йорку під керівництвом Юліяна Китастого улаштовує кінцевий попис у четвер, 17-го червня ц.р., о год. 7-ій вечора. Попис відбудеться у пластовій домівці, 144 2-га авеню, в якій відбуваються проби концертного ансамблю Школи кожного четверга.

Також у той час відбудеться розігравка льотерії нашої Школи. Прихід з льотерії призначений на допомогу для потребуючих учнів, які виказують надзвичайну здібність до бандури, як теж на вишкільні табори.

Стипендійних Фонд Школи Кобзарського Мистецтва не лише корисний для учнів, які потребують допомоги, але й взагалі для української громади. Загальна ціль нашої громади є збереження нашої ідентичности, навчання нашої молоді про українську культуру та докладання усіх зусиль, щоб наша культура розвивалась, а це є найбільш можливе, коли ми маємо творчі таланти, котрі показують надзвичайну працьовитість та любов до українського мистецва.

Школа Кобзарського Мистецтва в Ню Йорку є і далі буде зразковою організацією, що зберігає і поширює українську культуру. Учні Школи мають нагоду набути велике знання про бандуру, кобзарство та українську пісню. А що найважливіше, вони виробляють міцний духовий зв'язок з українським мистецтвом, що заохочує їх до більшого знання, до творчости та до передавання свого знання іншим. Вже є учні Школи, які є кваліфіковані інструктори і творять свої власні обробки на бандурі.

Стипендійний фонд (endowment) — це також забезпечення майбутности Школи Кобзарського Мистецтва, бо це стане вічним джерелом фондів для навчання молоді гри на бандурі.

Цьогорічна льотерія є один із головних способів збірки на фонд нашої школи. Дякуємо всім жертводавцям за підтримку цього великого діла — родині Овсаків, Пирському, м'ясарні Ярослава Куровицького, крамниці „Сурма", Степанові Хандозі, Ірені Голіят, крамниці „Сампонія", ресторану „Орхідея" та Говар Джонсон ресторану.

Рівночасно дякуємо всій українській громаді за підтримку і запрошуємо на кінцевий попис нашої школи та розігравку льотерії. Бажаючим спричинитися допомогою слід сконтактуватися з Марією Йовик, головою льотерійної комісії Школи Кобзарського Мистецтва в Ню Йорку.

Марія Йовик

РОЗКЛАД ТЕНІСОВИХ ЗМАГАНЬ НА СОЮЗІВЦІ

Тенісова ланка УСЦАК, що її очолює інж. Роман Ракочий, ст., узгіднила з Управою Союзівки дати цьогорічних тенісових змагань на цій оселі УНСоюзу, як слідує:

3, 4 і 5-го липня — УСЦАК—Схід
7 і 8-го серпня — Подвійні гри
3, 4, 5 і 6-го вересня — УСЦАК — крайові
18 і 19-го вересня — УНС 16 і 8
9 і 10-го жовтня — КЛК

ВІД ДОВШОГО ЧАСУ ЛЮДИ В НЮ ЙОРКУ ПОЧАЛИ поселюватись у спорожнілих фабричних приміщеннях та в інших індустріяльних будовах, перебудувавши їх на житлові квартири. Але досі не було офіційного слова в цьому відношенні. Аж нарешті стейтовий сенат голосами 47 проти одного схвалив таке право для мешканців у понеділок, 7-го червня, а асамблея зовсім певно цей законопроєкт також схвалить. За цим законом буде організовано надзірну раду, що вирішуватиме про висоту чиншів, полагоджуватиме суперечки поміж власниками і рентниками, яких є вже десятки тисяч, та пильнуватиме того, щоб перебудова цих індустріяльниух приміщень відбувалася згідно з вимогами міських регуляцій безпеки тощо.

У НЮ ЙОРКУ ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ЗБІЛЬШЕННЯ оплати мешкань для мешканців у будинках, де досі оплати були реґульовані. Через зріст цін на прожиток і обслугу, власники будинків хочуть збільшення ренти від 12-ти до 30-ти відсотків і є всі познаки, що вони цього доб'ються. Ці правдоподібні збільшення будуть уведені з 12-им жовтня ц.р. Стабілізація цін на мешкання в реґульованих будинках розпочалася в 1967 році, але тоді була інша життєва стопа та інші економічні відносини в країні. Тепер, — кажуть власники будинків, — понад дві третини оплат іде на видатки, а то і 94 відсотки. Стабілізовані ціни на мешкання розповсюджуються в Ню Йуорку на апартаментові будинки, де є шість чи більше мешкань. Мешкання старших віком громадян цим збільшенням не загрожені, в разі ухвали підвишки мешканевих оплат, сеньйорам-громадянам доплачуватиме місто різницю збільшення оплат.

У КРАЙОВІЙ ГОКЕЙНІЙ ЛІЗІ МАЙК БОСИЙ, український гокеїст, переміг точкуванням навіть феноменального Вейна Ґрецького, найбільш „плодовитого забивача ґолів". У голосуванні на першу репрезентативну дружину М. Босий дістав 309 голосів, а Ґрецький — 306. Але в кількості здобутих ґолів М. Босий йде за Ґрецьким, тиж частинно українського роду.

ЗМІНИ ЦІН ЗА ОГОЛОШЕННЯ
у щоденнику „Свобода" та у "Ukrainian Weekly"

З уваги на підвишку поштової оплати (понад 100%) за висилку „Свободи" та „Українського Тижневика", як також поважний зріст цін паперу та інших друкарських матеріялів, Адміністрація „Свободи" є **ЗМУШЕНА** піднести ціни оголошень, які обов'язуватимуть з днем **1-го квітня 1982 р.,** а саме:

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „СВОБОДА"

1 інч через одну шпальту —
за академії, посмертні згадки, розшуки, подяки .... **$ 6.00**

1 інч через одну шпальту —
за приватні концерти, бизнесові оголошення (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. д.) **$10.00**

Оголошення на 8 шпальт, без огляду на їх зміст по .... $10.00 за кожний інч.

Якщо до оголошення включається знімку — коштуватиме додатково:

Фоторепродукція на одну шпальту .... $ 8.00
Фоторепродукція на дві шпальти $10.00
Фоторепродукція на три шпальти $12.00

Оголошення на чергове число мусить вплинути до Адміністрації 2 дні перед появою числа.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ В АНГЛОМОВНОМУ ТИЖНЕВИКУ UKRAINIAN WEEKLY
(НЕДІЛЬНЕ ВИДАННЯ)

1 інч через одну шпальту —
за академії, посмертні згадки, розшуки, подяки .... **$ 6.00**

1 інч через одну шпальту —
за праватні концерти, бизнесові оголошення (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів, і т. д.) **$10.00**

Оголошення на чергове, недільне видання, мусить вплинути до Адміністрації до ПОНЕДІЛКА.

Телефонічно оголошень НЕ ПРИЙМАЄТЬСЯ, тільки у наглих випадках.

ЗАКЛИК

Стан нашого шкільництва з кожним роком погіршується. Кількість учнів зменшується, бо багато наших молодих родин оселюється опадалік українських осередків, де є школи українознавства, а крім цього, маліє приріст дітей. Рівночасно з цим спадає стан вчительського збору, бо старші кваліфіковані вчителі старіються, а молоді не прибувають.

Наші громади досі відносно мало клопоталися таким станом. Дирекції українознавчих шкіл хоч з великим трудом, але все таки давали собі раду, надолужуючи відданими але ще не цілком добре підготованими молодими силами, які справлялися у початкових клясах; але нимраз тяжче обсаджувати катедри, які вимагають основного знання літератури історії, культури чи географії.

Обов'язок зарадити цьому станові мусить взяти на себе вся наша громада, усі установи і окремі громадяни, бож йдеться тут про творення основ існування цієї громади. Не буде шкіл українознавства, не буде громада плекати української ідентичности, то за якийсь час не стане українських установ, а згодом — і українських церков.

Тому усі наші установи і окремі родини мусять взяти на себе обов'язок передусім з'ясувати небезпеку положення, а потім зачати акцію урґування наших молодих студентів педагогічних і ґуманістичних предметів доповнювати своє знання на спеціяльних педагогічних курсах Українського Вільного Університету, що відбудуться у Мюнхені в часі від 24-го липня до 26-го серпня ц.р. Плян викладів є розкладений на два одномісячні вакаційні курси із семінарями і дипломовими працями.

Цю акцію повинні вести батьки і молодечі організації з одного боку серед молоді за зголошуванням учасників, а з другого—серед громади, зокрема громадських економічних установ за збирання фондів на покриття коштів переїзду та прожитку для цих кандидатів, що самі цього оплатити не можуть. Кожна більша громада, що має школу українознавства, повинна постаратися вислати бодай хоч двох студентів.

Пам'ятаймо, що за нас ніхто цієї праці не зробить! Ми мусимо скоординувати усі наші сили, щоб грядучому лихові зарадити.

У справі докладних інформацій просимо звертатися до д-ра П. Гоя, телефонуючи: (212) 228—1394 у вечірніх годинах, або на адресу: 101 2nd Ave., New York, N.Y 10003, чи: Ukrainian Free University, Pinzenauer str. 15 D-8000 Munich 80, West Germany

Координаційна Виховно-освітня Рада ЗСА

Відбулися Загальні річні збори Українського Музею в Ню Йорку

У суботу, 22-го травня ц.р., о год. 2:30 по полудні в Ню Йорку у Будинку СУА-УККА відбулися Загальні збори Українського Музею, які за його статутом мають відбуватися щороку.

Учасники зборів одержали ілюстрований друкований звіт про діяльність Музею в 1981 календарному році українською та англійською мовами. Звіт включає звіти голови управи Музею д-ра Богдана Цимбалістого, директора Музею Марії Шуст, адміністративного директора Дарії Байко, список 70-ти добровільців, які допомогали праці Музею, список 68-ми осіб, які в 1981 році подарували експонати Музеєві (також був подарунок від 8-го Відділу СУА), список меценатів і добродіїв музею, список жертводавців і список 865-ти членів УМ із 24-ох стейтів Америки, міста Вашінґтону і Канади. Фінансові звіти подані за 1979, 1980 і 1981 роки. Члени Музею, які не були на зборах, одержать звіт поштою.

На зборах д-р Б. Цимбалістий і М. Шуст доповнили свої звіти, розповівши про важливіші моменти роботи Музею в 1982 році.

Д-р Цимбалістий у своєму виступі подякував Союзові Українок Америки за постійну допомогу, газеті „Свобода" — за приділення сторінки „Вістям УМ", також членам Управи і найактивнішим співробітницям Музею — М. Шуст і Д. Байко; Уляні Любович за вміщення матеріялів Музею у журналі „Наше Життя". Він підкреслив, що важливою ділянкою праці Управи була праця над поширенням членства в Музеї і праця над придбанням фондів, щоб купити для Музею новий будинок і створити в Ню Йорку великий репрезентативний Український Музей. Він порадив учасникам зборів заглянути в книгу для відвідувачів Музею, де люди з різних країн світу висловлюють своє захоплення виставками Музею.

Марія Шуст підкреслила інтенсивну роботу, що останніми тижнями йде в Музеї у зв'язку з підготовкою виставки „Втрачені архітектурні пам'ятки Києва". Всі співробітники Музею захоплені роботою. Перенесли виставку українських народних убрань з четвертого поверху на п'ятий, а велика заля на четвертому поверсі буде віддана „Києву".

Виступаючи в дискусії, д-р К. Рогозинський запропонував зборам висловити подяку українським церквам, що сприяють праці Музею. Були питання учасників зборів про те, як стоїть справа з придбанням нового будинку. Д-р Цимбалістий відповів, що насамперед треба зібрати фонди, найменше кілька сотень тисяч долярів, тоді можна думати про будинок. Придбання нового будинку для Музею — це мета, до якої має прагнути і управа Музею, і всі його члени, і вся українська громада в Америці.

Представник Контрольної комісії сказав, що комісія визнала, що ведення фінансових справ Музею є в повному порядку.

Загальні збори висловили своє задоволення з праці Управи. Обрано нову Управу, яка зібралась по закінченні зборів і розподілила обов'язки. Екзекутива: д-р Богдан Цимбалістий голова управи; заступники голови: Іванна Рожанковська, Лідія Гайдучок і Любов Дражевська; Марія Савчак — україномовна секретарка, Марія Ясінська Мурована — англомовна секретарка, Олександер Тишовницький — скарбник, члени Екзекутиви: Осип Данко, Богдан Котис, Олімпія Роговська. Інші члени управи: Любов Волинець, Лідія Гладка, Орест Глют, Наталія Даниленко, Ольга Кузьмович, Ірина Кушнір, Юліяна Осінчук, Володимир Рак, д-р Зофія Сивак, Ольга Ставнича, Євген Сумик, Тетяна Тершаковець, Ольга Третяк, Зенон Фещак, д-р Іван Фліс.

Л.Д.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ НЕМАЄ...

Згідно „Свободи", в числі 97-ім з 26-го травня ц. р. в Канаді появилася мапа мов під редакцією Мекса Єлдена. На цій мапі переважають три кольори: червоний, синій і зелений. Кольор червоний показує країни, в яких вживають англійську мову, синій означає французьку мову, а зелений кольор означає російську мову. Коли подивитися на Совєтський Союз, то ціла його територія означена одним зеленим кольором. Це означає, що в Совєтському Союзі української мови зовсім немає, не зважаючи на це, що Україна є членом ОН. Канадський уряд руками свого урядовця Мекса Єлдена не узглядинив України і її української мови на офіційній мапі, що її вживається по всіх канадських школах, бібліотеках і по всіх канадських амбасадах. Це є найкращий доказ, що канадський уряд русифікує українську мову і доказує, що на терені Совєтського Союзу існує тільки російська мова, а інших немає.

Оскільки не помиляємося, у канадському уряді працює багато українських федеральних урядовців. У першу чергу вони повинні зареагувати на цю мапу і домагатися, щоби канадський уряд усунув її з канадських шкіл, де українських дітей будуть навчати, що України і української мови зовсім не має. Наші канадські учителі і молодь повинні писати до уряду в Оттаві, щоб він усунув згадану мапу зі шкіл і не допомагав росіянам русифікувати українську мову.

Іван Струк
Філядельфія, Па.